

کورتاژ چیست؟

اتساع و کورتاژ (Dilation and Curettage) یا D&C یک روش جراحی است که در آن دهانه رحم کمی باز می‌شود و از یک سری ابزار خاص برای برداشتن پوشش داخلی رحم استفاده می‌گردد.

انواع کورتاژ

– **کورتاژ تشخیصی:** در این روش طول آن دهانه رحم باز می‌شود تا پزشک بتواند از رحم نمونه‌برداری کند. سپس نمونه را برای بررسی بیشتر به آزمایشگاه فرستاده می‌شود این روش در موارد زیر از آن استفاده می‌گردد. این موارد شامل:

- خونریزی غیرعادی رحم
- خونریزی بعد از یائسگی
- سلول‌های غیرطبیعی آندومتر
- پوشش بیش از حد ضخیم دیواره رحم
- پولیپ رحم
- سرطان رحم

– **کورتاژ درمانی:** این روش برای درمان بیماری انجام می‌شود، پزشک به جای یک نمونه‌برداری کوچک، محتویات داخل رحم را بر می‌دارد. این پروسه ممکن است برای اهداف زیر انجام شود:

- بافت‌هایی که پس از سقط جنین در رحم باقی می‌مانند.
- برداشتن توموری که در بارداری مولار ایجاد شده است.

- برداشتن پولیپ‌های دهانه رحم یا رحم که معمولاً غیر سرطانی (خوش‌خیم) هستند.
- پروسه کورتاژ با پاک‌کردن جفتی که در رحم باقی‌مانده است.
- برای برداشتن دستگاه درون رحمی (IUD) که یک روش پیشگیری از بارداری است.

اقدامات قبل از پروسه کورتاژ

- قبل از کورتاژ، پزشک یک معاینه انجام می‌دهد و تاریخچه پزشکی‌تان (سابقه حساسیت، بارداری، اختلالات انعقادی، مصرف برخی داروها، بیماریهای مزمن مانند فشار خون و...) را از بیمار پرسیده و همچنین از بیمار می‌خواهد که یک فرم رضایت‌نامه را امضا کند.
- **محدودیت‌های خوردن و آشامیدن:** اگر بیمار تحت بیهوشی عمومی قرار بگیرد، باید ۱۲ ساعت قبل از این پروسه چیزی نخورد یا ننوشد. برای بی‌حسی موضعی یا ناحیه‌ای نیز از ۸ ساعت قبل نباید چیزی بخورد یا بنوشد.
- **آزمایش‌های اولیه:** در روز قبل از عمل یا روز عمل، ممکن است پزشک بخواهد که آزمایش‌های معمول نظیر آزمایش خون، ادرار و سایر آزمایش‌ها را فرد انجام دهد.

عوارض احتمالی کورتاژ

- عفونت
- سوراخ شدن دیواره رحم
- سندرم آشرمن: این یک عارضه نادر است که باعث تشکیل بافت اسکار در رحم می‌شود. در اثر خراشیدن زخم‌های ضخیمی در رحم ایجاد می‌شود

که می‌توانند رحم را به طور کامل پر کنند. این وضعیت ممکن است سبب ناباروری و قطع دوره‌های قاعدگی شود.

- آسیب به دهانه رحم

ریکاوری بعد از کورتاژ

پروسه ریکاوری بعد از کورتاژ معمولاً کوتاه بوده و مدت‌زمان بهبودی بسته به نوع عمل انجام شده و نوع بیهوشی استفاده شده متفاوت خواهد بود.

- اگر بیمار تحت بیهوشی عمومی قرار گرفته باشد، برای تحت‌نظر قرارگرفتن به اتاق ریکاوری منتقل خواهد شد. زمانی که فشارخون، نبض و تنفس در وضعیت ثابتی قرار گرفتند و بیمار هوشیار شد، به بخش بستری منتقل شده یا این که مرخص می‌شود.
- پس از انجام کورتاژ با استفاده از بی‌حسی موضعی، ممکن است نیاز باشد که قبل از رفتن به خانه، بیمار حدود دو ساعت استراحت کرده و تحت‌نظر باشد.

مراقبت‌های بعد از کورتاژ

ممکن است برخی زنان پس از چند ساعت بعد از کورتاژ فعالیت‌های طبیعی خود را از سر گیرند و بعضی دیگر احتیاج به چند روز استراحت دارند. دردهای پایین شکم بعد چند ساعت برطرف می‌شود. معمولاً چند روز تا ۲ هفته خونریزی مختصری وجود دارد. توصیه می‌شود خانمها تا ۲

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

مرکز آموزشی درمانی شهید دکتر فقیهی

راهنمای مراقبتهای پس از کورتاژ

ویژه آموزش به بیمار

تهیه کننده

لیلا منصورآبادی - کارشناس پرستاری

افسون توفیق - کارشناس ارشد پرستاری

تایید کننده

دکتر زهرا شیروانی

(متخصص و جراح زنان و زایمان - فلوشیپ آنکولوژی)

منابع

بیماریهای زنان برک و نوک ۲۰۲۱

تابستان ۱۴۰۴

EDU-PT-110/B

موارد عدم استفاده از کورتاژ

- عفونت لگن
- اختلالات انعقادی خون
- بیماریهای جدی: به عنوان مثال، بیهوشی عمومی و گاهی بی حسی موضعی در بیماریهای قلبی و ریوی می توانند خطرناک باشند.

در صورت مشاهده این علائم پس از عمل کورتاژ باید به پزشک مراجعه شود:

- سرگیجه یا سبکی سر که ادامه دارد و تشدید می شود.
- تب
- درد و گرفتگی عضلاتی که بیش از ۴۸ ساعت طول می کشد.
- دردی که به جای بهتر شدن بدتر می شود.
- ترشحات بدبو از واژن

بارداری بعد از کورتاژ

اگر پروسه کورتاژ به درستی انجام شود، هیچ تاثیر منفی ای روی توانایی باروری در آینده نخواهد داشت.

تاثیر کورتاژ روی چرخه قاعدگی

از آنجایی که کورتاژ پوشش داخلی رحم را از بین می برد و پوشش داخلی باید دوباره ایجاد شود بعد از انجام کورتاژ، قاعدگی بعدی ممکن است زودتر یا دیرتر از حد معمول اتفاق بیفتد.

هفته (یا تا زمانی که خونریزی متوقف شود) نزدیکی نداشته باشند. معمولاً ۲ تا ۶ هفته بعد، عادت ماهانه شروع می شود و بهتر است تا آن زمان از تامپون استفاده نشود. مشخص نیست که تخمک گذاری چه زمانی به وضعیت نرمال بر می گردد، پس بهتر است در اولین نزدیکی از قرص یا سایر روشهای مطمئن جلوگیری از بارداری استفاده شود.

بعد از کورتاژ لازم است موارد زیر رعایت شود:

- در مورد کاهش مصرف غذا و نوشیدنی با پزشک خود مشورت کنید.
- از آنجایی که بعد از بیهوشی احساس خواب آلودگی خواهید کرد، از کسی بخواهید تا شما را همراهی کند.
- بعد از عمل جراحی استراحت کنید و انجام امور روزانه خود را از سر نگیرید.

خونریزی بعد از کورتاژ

لکه بینی یا خونریزی خفیف واژینال تا چند روز پس از عمل کورتاژ طبیعی است. اگر در طول دو ساعت، دو یا چند نوار بهداشتی کاملاً با خون خیس شدند و خونریزی همچنان ادامه داشت، باید با پزشک تماس گرفته شود یا به اورژانس مراجعه شود.